

Mục Lục

I THỊ TRƯỜNG QUỐC TẾ

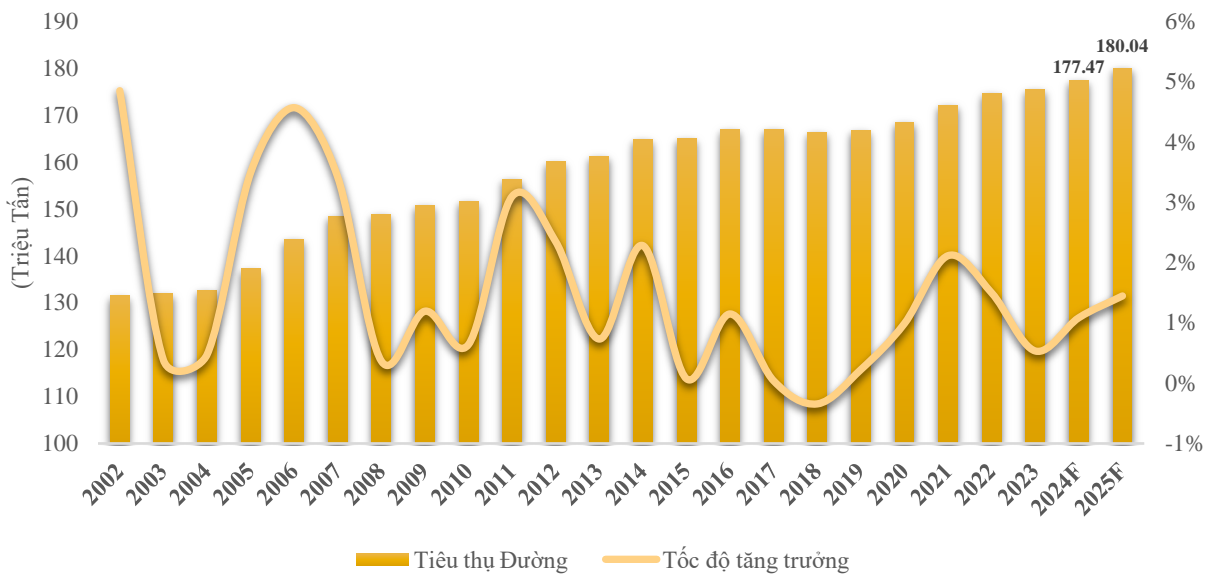
II THỊ TRƯỜNG TRONG NƯỚC

I. THỊ TRƯỜNG QUỐC TẾ

Nhu cầu tiêu thụ đường bão hoà

Ngành Đường thế giới đã đi vào giai đoạn bão hoà. Tốc độ tiêu thụ đường toàn cầu trong 10 năm qua giai đoạn 2013 – 2023 chỉ còn duy trì đà tăng trưởng quanh mức 0 – 2%. Kết thúc niên vụ năm 2023, sản lượng tiêu thụ đường trên thế giới ước đạt 175.56 triệu tấn, tăng 0.54% so với niên vụ năm 2022 theo báo cáo của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế OECD.

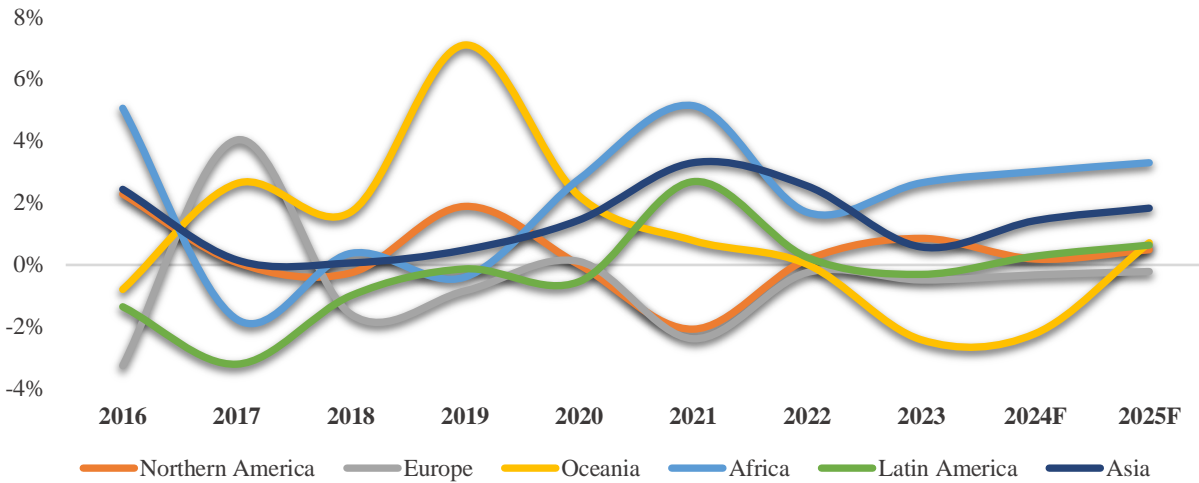
Tiêu thụ Đường toàn cầu



Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Dự kiến tiêu thụ đường trên thế giới sẽ tiếp tục tăng trưởng ở mức trung bình là 1.4% trong giai đoạn từ nay cho đến năm 2030, với mức tiêu thụ bình quân đầu người mỗi năm dự kiến tăng từ 22kg/người/năm lên 23kg/người/năm. Lượng tiêu thụ đường có thể suy giảm ở một số nền kinh tế có thu nhập cao, song các khu vực khác lại cho thấy sự gia tăng tích cực, bù đắp lại nhu cầu tiêu thụ tại những khu vực đã phát triển. Tiêu biểu như Châu Phi và Châu Á, đây là hai khu vực có dân số đông, kinh tế đang phát triển và mức tiêu thụ đường bình quân đầu người chỉ ở mức lần lượt là 15.3kg/người/năm và 18.4kg/người/năm, thấp hơn nhiều so với trung bình thế giới.

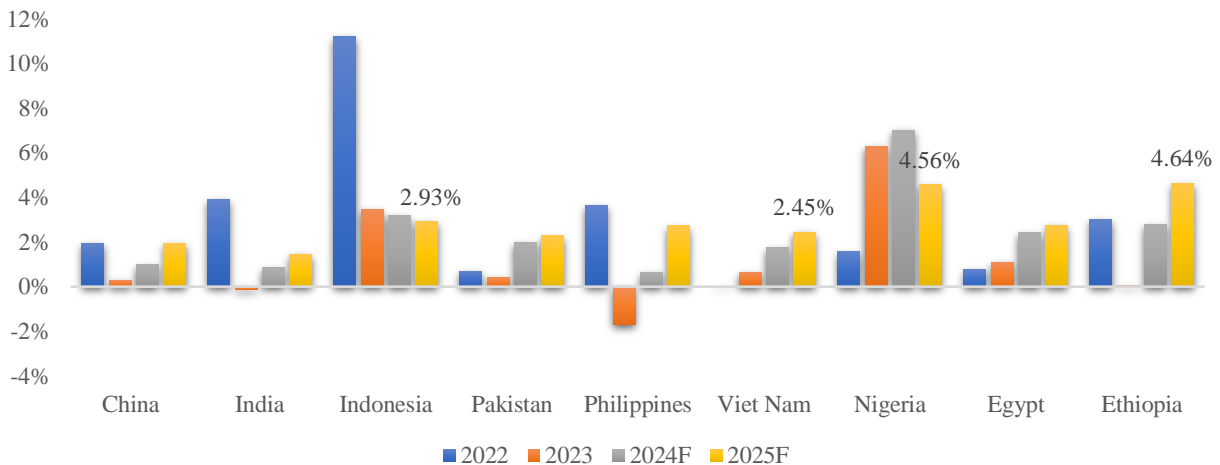
Tốc độ tăng trưởng tiêu thụ Đường theo khu vực



Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Cụ thể, tại châu Á, Ấn Độ dự kiến sẽ là nước có mức tăng trưởng tiêu thụ cao nhất về lượng (tăng 0.41 triệu tấn, tương ứng với mức tăng trưởng 1.45%) nhờ 2 yếu tố đó là sự mở rộng của ngành công nghiệp thực phẩm đồ uống và sự gia tăng dân số trong tương lai. Trong khi đó, tiêu thụ tại những nước như Nigeria, Ethiopia hay Indonesia dự kiến đến năm 2025 sẽ tăng trưởng lần lượt là 4.56%, 4.64% và 2.93%.

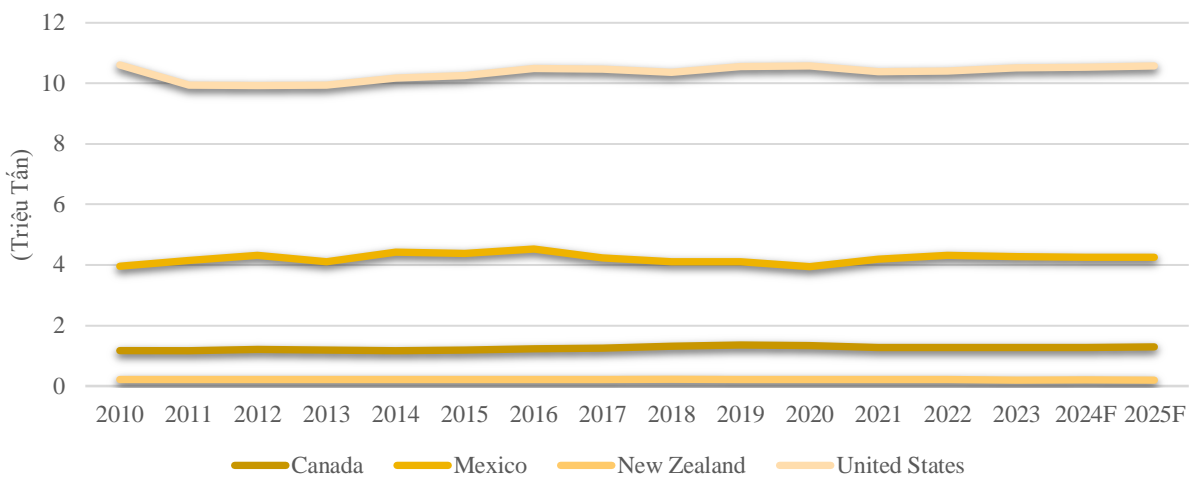
Tăng trưởng tiêu thụ Đường tại một số nước châu Á, châu Phi



Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Ở chiều ngược lại, mức tiêu thụ đường bình quân đầu người ở nhiều nước phát triển dự kiến sẽ tiếp tục giảm do những lo ngại gia tăng về tác động tiêu cực của đường tới sức khoẻ như tiểu đường, tăng cân không lành mạnh, bệnh tim ... Sự suy giảm tiêu thụ đường ở các nước phát triển dự đoán mạnh mẽ nhất tại Mexico, Úc, New Zealand, tiếp theo là Canada và các nước ở Tây Âu. Ngoài ra, tại Hoa Kỳ, một trong những nước có mức tiêu thụ chất làm ngọt bình quân đầu người cao nhất thế giới, nhu cầu tiêu thụ Đường của người dân dự kiến sẽ không sụt giảm nhiều.

Lượng tiêu thụ đường tại một số nước phát triển

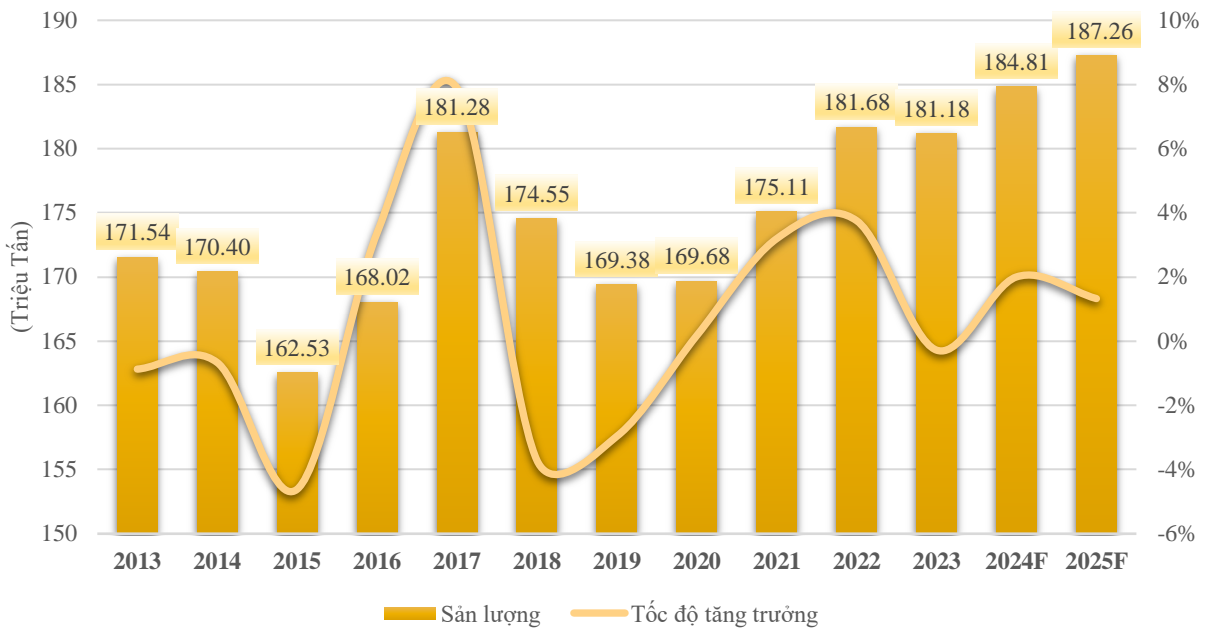


Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Sản lượng đường toàn cầu được thúc đẩy nhờ Brazil

Theo Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế OECD, sản lượng đường thế giới niên vụ năm 2023 vừa qua ước tính đạt 181.18 triệu tấn, giảm nhẹ 0.28% so với niên vụ trước đó trong năm 2022. Nguyên nhân dẫn đến sự sụt giảm trên đến từ nước sản xuất đường lớn nhất là Brazil (chiếm 20.7% tổng sản lượng đường thế giới năm 2023), do chịu ảnh hưởng nặng nề từ hiệu ứng El Nino khiến thời tiết khô hạn ở hầu hết khu vực Trung Nam, ảnh hưởng đến sự phát triển của cây trồng.

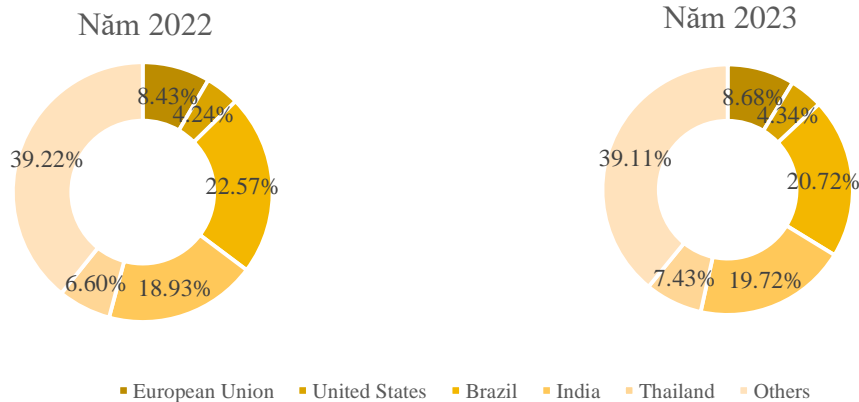
Sản lượng đường toàn cầu



Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Bên cạnh đó, theo số liệu ước tính từ Tổ chức OECD, sản lượng đường tại 3 khu vực sản xuất lớn sau Brazil là Ấn Độ, Thái Lan và khối châu Âu lại có sự gia tăng nhẹ, bù đắp lại phần thiếu hụt nguồn cung tới từ Brazil. Theo đó, niên vụ năm 2023 vừa qua, Ấn độ ghi nhận sản lượng đường ở mức 35.74 triệu tấn, khối châu Âu ghi nhận mức 15.72 triệu tấn và Thái Lan đạt mức 13.345 triệu tấn đường.

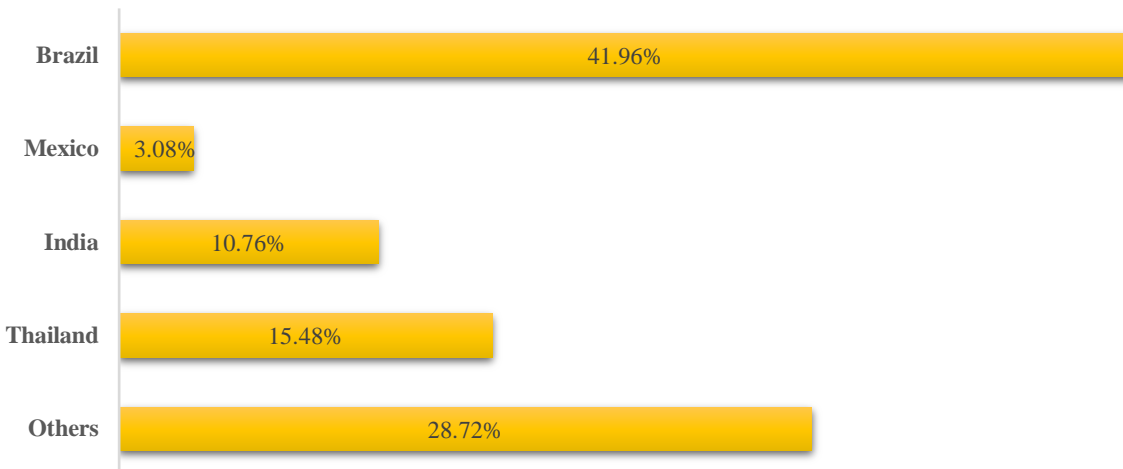
Tỷ trọng sản xuất đường trên thế giới



Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Bước sang năm 2024, ngành sản xuất mía đường đang có một số tín hiệu tích cực trở lại. Theo báo cáo của ISO trong niên vụ năm nay, ước tính sản lượng đường sản xuất tại Brazil sẽ tăng lên khoảng 44.5 triệu tấn nhờ điều kiện thời tiết thuận lợi sau khi đi qua giai đoạn El Nino đầy khó khăn, giúp thúc đẩy năng suất sản xuất mía đường tại khu vực trung nam Brazil. Đi cùng với đó, tỷ trọng mía ép sử dụng để sản xuất đường cũng có xu hướng gia tăng. Ngày 27/2/2024 vừa qua, Unica đã báo cáo sản lượng mía đường Trung – Nam Brazil đã tăng lên đến hơn 1051% so với cùng kỳ năm ngoái trong nửa đầu tháng 2.

Tỷ trọng xuất khẩu đường ra thế giới



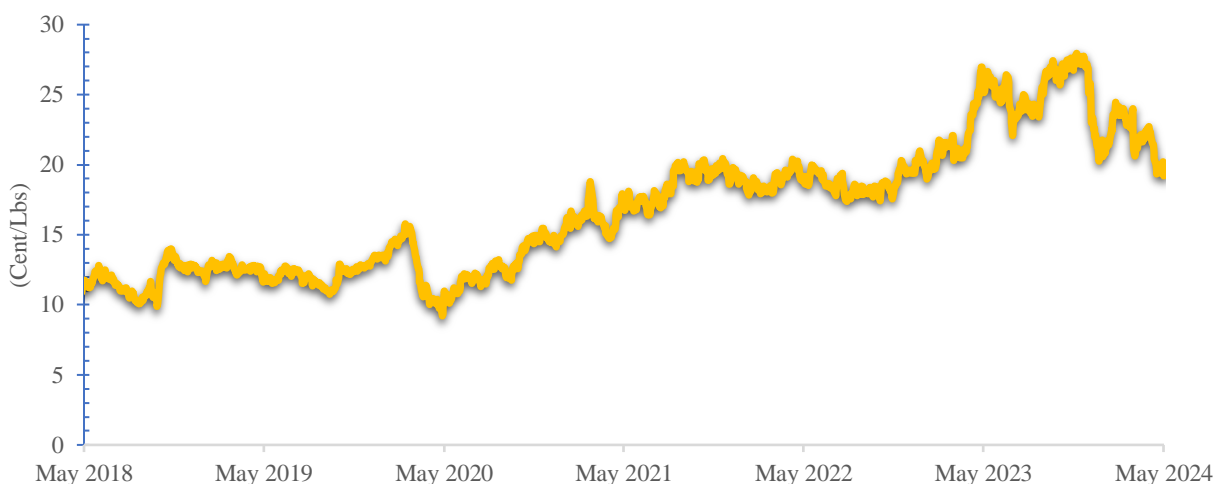
Nguồn: OECD, Kirin Capital tổng hợp

Song, sự xuất hiện của El Nino lại đang đe dọa đến sản lượng sản xuất đường tại nước đứng thứ 2 thế giới là Ấn Độ theo báo cáo của ISO. Lượng mưa giảm sút tại hai bang trồng mía hàng đầu ở nước này là Maharashtra và Karnataka đang khiến sản lượng đường trong giai đoạn vừa qua của Ấn Độ có phần sụt giảm. Chính vì vậy, Tổng cục Ngoại thương Ấn Độ (DGFT) đã thông báo với Chính phủ quyết định gia hạn lệnh chế xuất khẩu tất cả các loại đường từ sau ngày 31/10/2023. Thay vì kỳ hạn một năm như thường lệ, lần này chính phủ đã áp lệnh không giới hạn và không có quota xuất khẩu. Quyết định này của Ấn Độ có thể sẽ tiếp tục khiến nguồn cung toàn cầu bị thắt chặt, gây ảnh hưởng tiêu cực lên giá đường quốc tế.

Giá đường thế giới sẽ sớm có sự hồi phục

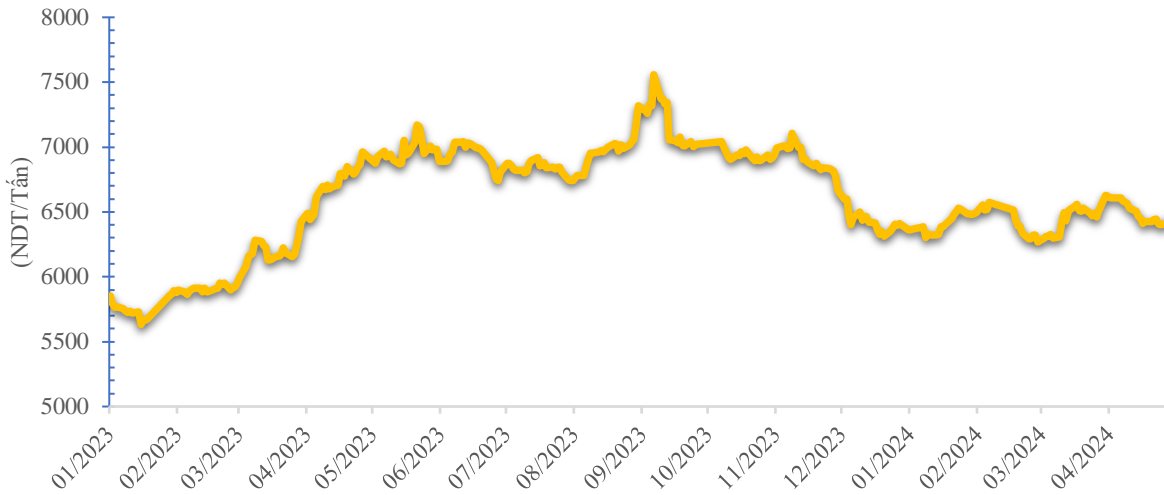
Giá đường thô và đường trắng trên thế giới đang có dấu hiệu hạ nhiệt đáng kể trong giai đoạn vừa qua kể từ khi tạo đỉnh vào tháng 11 năm 2023. Tính đến thời điểm hiện tại, hợp đồng tương lai giá đường tại Hoa Kỳ ghi nhận mức giá 19.19 Cent/Lbs, giảm 30.9% so với giai đoạn tạo đỉnh tại mức giá 27.77 Cent/Lbs. Đồng thời, giá hợp đồng đường trắng kỳ hạn gần nhất trên sàn ZCE trong những tháng vừa qua cũng quay đầu giảm. Hiện tại, giá đường kỳ hạn gần nhất trên sàn ZCE được giao dịch ở mức 6451 NDT/tấn.

Hợp đồng tương lai giá Đường (Hoa Kỳ)



Nguồn: Investing, Kirin Capital tổng hợp

Hợp đồng đường trắng (sàn ZCE)



Nguồn: ZCE, Kirin Capital tổng hợp

Nguyên nhân cho đợt sụt giảm giá giai đoạn vừa qua chủ yếu đến từ sự phục hồi của nguồn cung đường của Brazil trên thị trường, khi hiện tượng El Nino suy yếu giúp gia tăng sản lượng tại quốc gia sản xuất đường số 1 thế giới. Bên cạnh đó, dù sản lượng đường tại Ấn Độ cũng đang có xu hướng phục hồi nhẹ trong 2 tháng qua, song dấu hiệu cho lệnh cấm xuất khẩu đường của Ấn Độ sẽ tiếp tục duy trì, không quá ảnh hưởng tới giá đường thế giới.

Trong khi đó, giá đường thế giới đang đứng trước khả năng có thể tăng giá trở lại do một số nguyên nhân như:

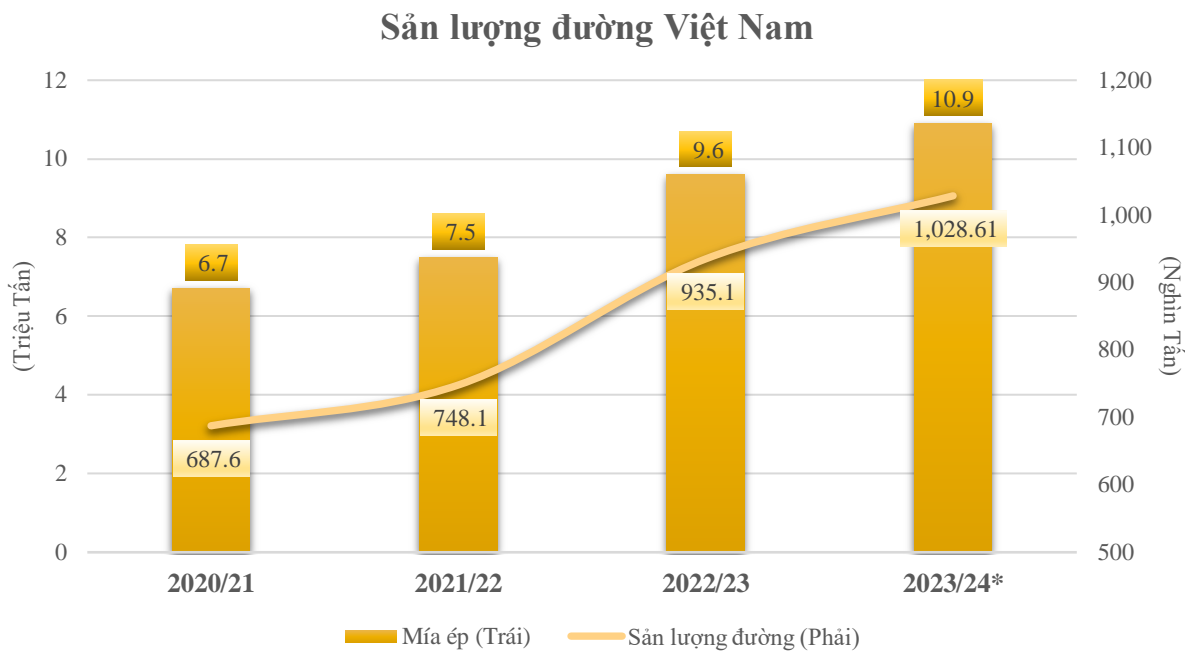
- Thứ nhất là giá đồng Real của Brazil tăng khiến xuất khẩu đường tại Brazil sụt giảm
- Thứ hai là các nhà sản xuất đường của Hoa Kỳ đang kêu gọi giảm nhập khẩu đường từ Mexico, gây ảnh hưởng tới nguồn cung đường trên toàn thế giới
- Thứ ba là giá dầu thô tiếp tục tăng cao, hỗ trợ cho giá đường. Giá dầu thô tăng có lợi cho giá ethanol và có thể thúc đẩy các nhà máy đường toàn cầu chuyển hướng nghiên cứu sang sản xuất ethanol

Với những lý do trên, chúng tôi cho rằng giá đường trên thế giới có khả năng tăng giá trong 1 vài tháng tới và duy trì quanh mức giá đó cho tới cuối năm.

II. THỊ TRƯỜNG TRONG NƯỚC

Niên vụ 2023 – 2024 thuận lợi

Theo ông Nguyễn Văn Lộc, chủ tịch Hiệp hội Mía đường Việt Nam (VSSA), ngành Mía đường Việt Nam đã kết thúc giai đoạn trồng mới cho vụ đông xuân và vào vụ ép mía 2023 – 2024. Theo báo cáo của các nhà máy đường còn hoạt động, dự kiến sản lượng niên vụ năm 2023 – 2024 sẽ gia tăng đáng kể so với niên vụ trước đó. Cụ thể, diện tích mía thu hoạch sẽ lên mức 159,159 ha (tăng 12% so với cùng kỳ), sản lượng mía chế biến lên đến hơn 10.9 triệu tấn (tăng 13% so với cùng kỳ), và sản lượng đường các loại sẽ tiến lên mốc trên 1 triệu tấn (tăng 10% so với cùng kỳ).



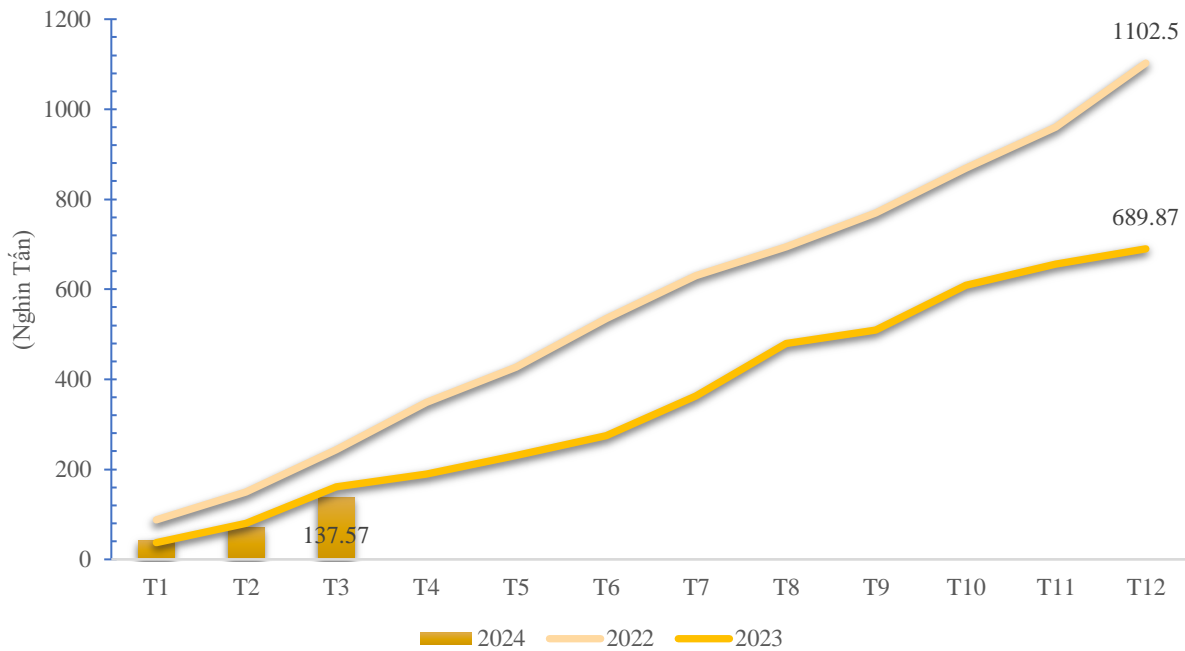
Nguồn: VSSA, Kirin Capital tổng hợp

Bên cạnh đó, VSSA còn cho biết trong 2 vụ mía trước đó là 2021/22 và 2022/23, cả diện tích và sản lượng mía đều đã tăng trở lại. Nguyên nhân của sự tăng trưởng sản xuất trong hai vụ liên tiếp là do giá mua mía nguyên liệu đã được ngành Đường Việt Nam liên tục nâng lên, hiện nay đã lên đến mức 1.1 – 1.3 triệu đồng/tấn. Mức giá tăng giúp đảm bảo nguồn thu nhập tốt cho bà con nông dân, từ đó diện tích trồng mía không ngừng gia tăng trong hơn 2 năm qua, kể từ khi các biện pháp phòng vệ thương mại mà nhà nước Việt Nam áp dụng năm 2021 cho đến nay.

Nhập khẩu đường thô và tinh luyện vào Việt Nam có phần sụt giảm

Theo số liệu ước tính của Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ USDA, nhu cầu tiêu thụ đường của Việt Nam rơi vào mức 2.389 triệu tấn đường. Mặc dù nhu cầu nhiều như vậy, nhưng sản lượng đường sản xuất trong nước cho đến nay chỉ đáp ứng được 43.03% so với thực tế. Chính vì vậy, lượng đường nhập khẩu vào Việt Nam vẫn chiếm tỷ trọng khá lớn nhằm đáp ứng được nhu cầu trong nước.

Luỹ kế nhập khẩu đường thô và đường tinh luyện



Nguồn: AgroMonitor, Kirin Capital tổng hợp

Tuy nhiên, kể từ khi áp dụng áp thuế chống bán phá giá với đường mía tới từ Thái Lan, nước xuất khẩu chính vào Việt Nam, lượng đường thô và đường tinh luyện nhập khẩu vào nước ta đã có sự sụt giảm rõ rệt so với hai năm trước đó. Theo số liệu của AgroMonitor cung cấp, tính đến hết tháng 3/2024, lượng đường thô và đường tinh luyện nhập khẩu trong nước đạt mức 137.57 ngàn tấn lũy kế, giảm 14.3% so với cùng kỳ năm 2023 và giảm 43.5% so với cùng kỳ năm 2022.

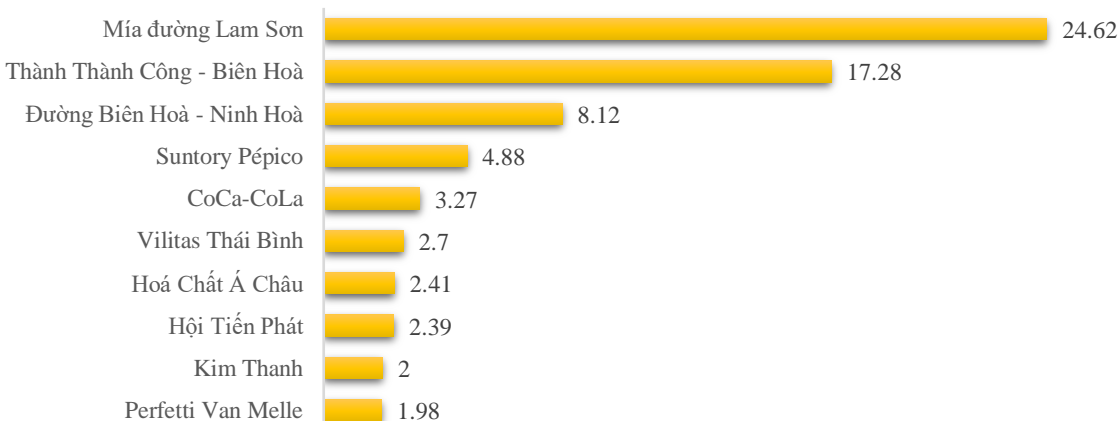
Bên cạnh đó, giá đường nhập khẩu vào Việt Nam cũng biến động tương đồng với giá đường trên thế giới khi có sự sụt giảm trong 3 tháng đầu năm 2024.

Giá một số đơn hàng nhập khẩu đường thô và tinh luyện về Việt Nam

Chủng loại	Lượng (ngàn tấn)	T10/23	T11/23	T12/23	T1/24	T2/24	T3/24
Đường thô (giá EXW/DAF/CFR)	>1	620 - 645 (CFR)	613 - 662 (CFR)	660 (CFR)	525 - 558 (CFR)	572 (CFR)	572 - 593 (CFR)
	0.3 - 1	675 - 720 (EXW)	613 - 662 (CFR)	670 - 720 (EXW)	660 - 720 (EXW)	660 - 729 (EXW)	660 (EXW), 587 (CFR)
Đường tinh luyện (CFR/FOB)	1 - 1.5	675 - 830 (CFR)	809 - 825 (CFR)	809 - 810 (CFR)	692 (FOB), 809 (CFR)	692 (FOB)	-
	0.5 - 1	710 - 830 (CRF), 620 - 730 (FOB)	695 - 830 (CRF)	695 - 825 (CRF)	720 - 795 (CRF)	720 - 736 (CRF), 710 - 758 (FOB)	693 - 775 (CRF), 692 - 695 (FOB)

Nguồn: AgroMonitor, Kirin Capital tổng hợp

TOP 10 Doanh nghiệp nhập khẩu đường nhiều nhất trong tháng 3/24



(Nghìn Tấn)

Nguồn: AgroMonitor, Kirin Capital tổng hợp

Nhập lậu đường – Bao giờ mới chấm dứt?

Vấn đề gây nhức nhối trong ngành Đường bấy lâu nay vẫn luôn là đường lậu. Theo một báo cáo về ngành Mía đường Việt Nam được các chuyên gia của tổ chức Forest Trends công bố, đường lậu đã bắt đầu được ghi nhận tại nước ta từ năm 1999, và bắt đầu tăng mạnh vào năm 2008.

Theo báo cáo trên, quy mô nhập khẩu đường lậu đang ngày càng tăng mạnh từ mức 100,000 tấn đường vào năm 2008, tới năm 2018 con số này đã lên đến hơn 890,000 tấn. Hiện không có số liệu chính thức về lượng đường nhập lậu mỗi năm, song dựa vào số liệu của Tổ chức Đường thế giới ISO, ước tính lượng đường nhập lậu vào Việt Nam trong giai đoạn 2008 – 2014 là khoảng hơn 270,000 tấn/năm. Tuy nhiên, đến giai đoạn 2015 – 2019, con số đã không chỉ dừng lại ở đó mà đã tăng đột biến, ước tính lên đến hơn 750,000 tấn/năm, gấp 2.8 lần so với lượng nhập lậu trung bình giai đoạn trước. Trong đó, lượng đường nhập lậu vào Việt Nam chủ yếu có nguồn gốc từ Thái Lan, và đi theo con đường từ Campuchia và Lào vào thị trường nội địa.

Nhằm mục tiêu phòng/chống nhập lậu đường, sau khi Việt Nam chính thức thực hiện cam kết Hiệp định thương mại hàng hóa ASEAN (ATIGA) từ ngày 01/01/2020 dẫn tới xóa bỏ hạn ngạch và cắt giảm thuế nhập khẩu từ 80-85% xuống chỉ còn 5%, từ đó khuyến khích các thương nhân nhập khẩu vào Việt Nam qua đường chính ngạch.

Tuy nhiên, trong năm 2021, Bộ Công Thương đã ban hành Quyết định số 1578/QĐ-BCT áp dụng biện pháp chống bán phá giá và thuế chống trợ cấp chính thức đối với một số sản phẩm mía có xuất xứ từ Thái Lan. Trong quyết định này, mức thuế chống bán phá giá được ban hành lên đến 42.99% và thuế chống trợ cấp là 4.65%. Áp dụng mức thuế chống bán phá giá quá cao khiến cho những nỗ lực cắt giảm thuế nhập khẩu trước đó gần như vô nghĩa. Theo thống kê Ban Chi đạo 389 Quốc gia, trong năm 2023 các lực lượng chức năng đã kiểm tra, phát hiện 661 vụ việc vi phạm; 111.994 đối tượng. Qua đó tịch thu 684.492 kg đường cát, tiêu hủy 99.944 kg; xử phạt vi phạm hành chính 523 vụ, 654 đối tượng; xử lý hình sự 3 vụ, 3 bị can. Tổng số tiền phạt gần 1 tỷ đồng.

Không chỉ vậy, Bộ Công Thương vừa qua trong năm 2023 tiếp tục áp dụng thuế chống bán phá giá với đường mía từ Thái Lan. Theo đó, quyết định được chính thức áp dụng kể từ ngày 18/08/2023 đến 15/06/2026 đối với nhóm Công ty Mitr Sugar Corp., Ltd và 4 công ty liên kết; nhóm Công ty Thai Roong Ruang Industry Co., Ltd và 5 công ty liên kết, và Công ty Czarnikow Group Limited. Mức thuế chống bán phá giá đối với các sản phẩm của nhóm Công ty Mitr Sugar

Corp., Ltd, Công ty Czarnikow Group Limited và 4 công ty liên kết là 32.75%. Mức thuế này đối với nhóm Công ty Thai Roong Ruang Industry Co., Ltd và 5 công ty liên kết là 25.73%.

Liên tục áp dụng mức thuế chống bán phá giá nhằm bảo hộ ngành đường trong nước, song cần phải nhìn nhận rõ nguyên nhân dẫn đến tình trạng đường trong nước không nhận được nhiều sự đón nhận phần lớn được cho là đến từ chính sách trợ cấp, chính sách thuế và ngành công nghiệp kém hiệu quả của Việt Nam. Nhìn vào nước bạn, chính phủ Thái Lan hiện vẫn đang thực thi chính sách trợ giá cho xuất khẩu đường, khiến cho giá đường rẻ hơn so với đường sản xuất trong nước ta. Ngoài ra, chi phí sản xuất đường ở Việt Nam cũng cao hơn rõ rệt so với Thái Lan. Chính vì thế, chính sách chống bán phá giá đối với đường nhập khẩu giờ đây lại giống như con dao hai lưỡi, chỉ làm trầm trọng thêm tình trạng buôn lậu bấy lâu nay.

Về Kirin Capital

Kirin Capital (dưới đây gọi tắt là Kirin) được chuẩn bị và lập kế hoạch vào năm 2021 và chính thức được thành lập vào tháng 06 năm 2022. Đây là một tổ chức đầu tư vốn cổ phần tư nhân bất nguồn và nghiên cứu chuyên sâu tại thị trường Việt Nam với tôn chỉ “Know Vietnam, Long Vietnam”. Là công ty đầu tư vốn cổ phần tư nhân hiểu rõ Việt Nam nhất, dựa trên tầm nhìn “trao quyền cho doanh nhân, đồng hành cùng người thành công”, công ty tìm kiếm các dự án có giá trị đầu tư dài hạn và tăng trưởng cao tại Việt Nam. Từ đó tạo cơ hội cho các nhà đầu tư từ khắp nơi trên thế giới đầu tư vào Việt Nam và chia sẻ lợi nhuận từ sự phát triển nhanh chóng của Việt Nam mang lại.

Nội dung trên là một phần tóm tắt báo cáo của Bộ phận nghiên cứu Ngành Tài chính & Tiêu dùng của Kirin Capital. Cảm ơn vì sự quan tâm của quý nhà đầu tư! Nếu quý nhà đầu tư có bất kỳ nhu cầu hợp tác, đầu tư tài chính, nghiên cứu chuyên sâu nào, vui lòng liên hệ với Kirin Capital:

Mr Lâm Phúc Thành - Investment Analyst

Email: thanh.lamphuc@kirincapital.vn

Phone: +84 866 012 261